

Voor zijn eenmansprotest werd Ildar Dadin in december 2015 gearresteerd, in het strafkamp werd hij gemarteld. In 2017 werd zijn arrestatie nietig verklaard. | Foto: Ivan Mikhaylov

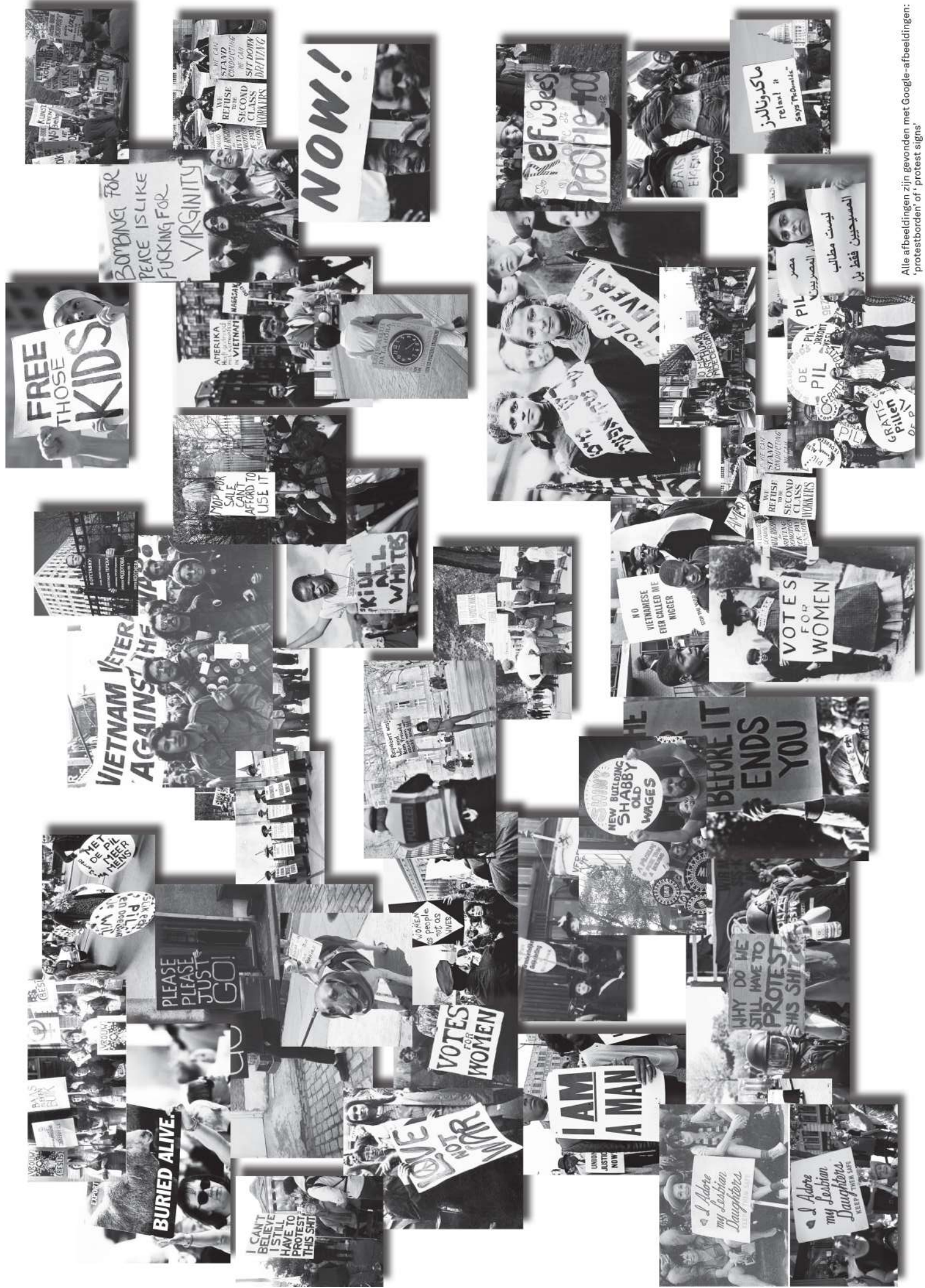

Buiten Buckingham Palace wordt Emmeline Pankhurst gearresteerd en meegenomen door hoofdinspecteur Rolfe. De protest mars was georganiseerd door Pankhurst, om een verzoekschrift in te dienen bij koning George V in Londen, 21 mei 1914. Aangekomen bij het paleis werden de demonstranten met geweld ontfangen door de politie. | Foto: Jimmy Sime / Central Press / Hulton Archive / Getty Images

tegenwoordiger Tesse Millington draagt een bord met de suffragette slogan 'Votes For Women' tijdens een demonstratie in de Ladbroke Grove Gallery in het Lagerhuis Londen 25 april 1906. | Foto: Hulton Archive

Ildar Dadin, onlangs gearresteerd, protesteert opnieuw en eist de ontslag van degenen die verantwoordelijk zijn voor zijn martelingen in de gevangenis. | Foto: Aleksey Abanin

Alle afbeeldingen zijn gevonden met Google-afbeeldingen:
'protestborden' of 'protest signs'

2. TEGENKRACHT EN HET BORD

Emmeline Pankhurst & Ildar Dadin

Bord 'Vote for Women',

Bord 'Putin is the death of Russia!!!'

Het bord is een verlengstuk van jezelf. Het is een groot canvas dat je hoog boven je hoofd of voor je borst draagt om je standpunt(en) over te brengen in een menigte. De Suffragettes waren een van de eersten die zich realiseerden dat een protest nog effectiever zou kunnen zijn met symbolen zoals vaandels, banieren en borden. De borden werden synoniem voor hun strijd, ze creëerden zo een visueel spektakel.¹⁷ Bij een demonstratie in Colston Hall, Bristol, op 4 november 1880 toonde de suffragettes de eerste borden in de vorm van vaandels. Het eerste echte protestbord werd circa 1908 gedragen door Christabel Pankhurst en Annie Kenney met de beroemde slogan, 'Votes for Women' (2a).¹⁸

2.1 Emmeline Pankhurst 'Votes for Women'

Emmeline Pankhurst is bekend als een van de meest radicale feministen van de eerste feministische golf (circa 1850 tot 1940). De slogan 'Deeds, not words' was haar motto (2b). In 1903 richtte ze de *Women's Social and Political Union* ('WSPU') op, als onderdeel van de suffragette beweging, met als enige agendapunt vrouwenstemrecht. Samen met haar dochters trok ze ten strijde voor het vrouwenkiesrecht in Engeland. Met haar strijdlustige vaak radicaal getinte acties kwam ze vaak in de gevangenis terecht. Pankhurst wist hiermee de aandacht van het publiek te trekken.

In de periode tussen 1908 en 1912 werd Emmeline zes keer gearresteerd voor onder meer het plannen van een bomaanslag op het huis van de toekomstige premier Herbert Asquith. Als deze plannen waren uitgevoerd, waren ook de suffragettes ondergedeelde in hoofdstuk 8 Gone Wrong. Zie dit hoofdstuk voor acties waar geweld aan te pas is gekomen en waar mensen zijn geradicaliseerd.

Omdat er niks veranderde, hield de WSPU protestmarsen, braken ze ramen, staken

leegstaande panden in brand en ketende ze zich vast aan hekken. In 1918 met de invoering van Representation of the People Act mochten vrouwen vanaf 30 jaar eindelijk stemmen (2c). En vlak voor Emmeline stierf in 1928 werd stemrecht voor vrouwen en mannen gelijk.¹⁹

Een bekend beeld van een representatieve suffragette is dat ze met een groot handgeschreven bord 'VOTES FOR WOMEN' protesteert. Ook draagt ze nog een kleinere variant als een soort bannier schuin over haar borst met dezelfde woorden 'votes for women'. In de tijd van de Suffragette beweging zijn er verschillende buttons (H1) en broches gemaakt die de Suffragettes op hun kleren droegen (2d). Iconisch zijn de fotos van Pankhurst waar ze wordt weggevoerd omringd door mannelijke politieagenten of waar ze een groot publiek toe spreekt (2e). Ook waren de acties van de suffragettes heel creatief. Steeds op andere wijze probeerden zij de aandacht te trekken van het publiek vanuit de gedachte 'Publicity is Power'. Zo plakten twee suffragettes zichzelf bijvoorbeeld als menselijke brieven aan een muur op Downing Street. Een andere suffragette voer per boot naar het terras van het parlement waar 800 mensen zich hadden verzameld voor de thee. Eenmaal in het zicht onthulden ze twee spandoeken, de eerste met details over hun aankomende demonstratie, de tweede met de mededeling: 'Cabinet ministers especially invited.'²⁰

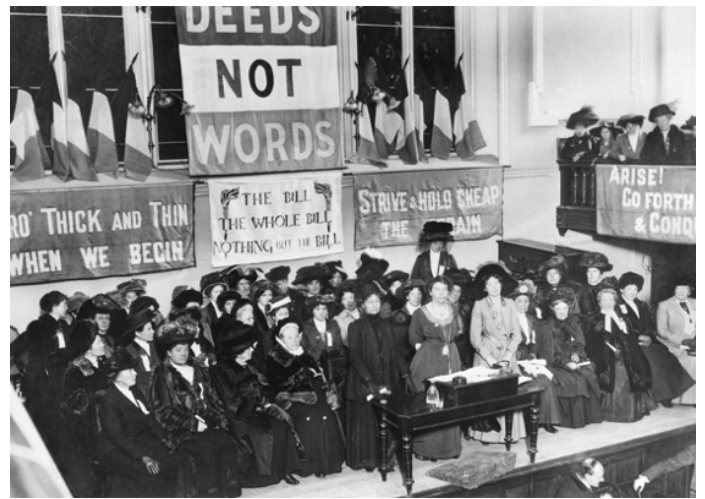
2.2 Ildar Dadin 'Putin is the death of Russia!!!'

Ildar Dadin is ook bekend omdat hij met een bord met handgeschreven tekst demonstreerde. Hij heeft alleen niet een hele groep achter zich, zoals Emmeline Pankhurst met de suffragettes dat wel had. Dadin protesteerde in zijn eentje verschillende keren vreedzaam tegen de Russische regering (2f). Hij streed onder meer tegen de oorlog in Oekraïne en tegen de annexatie van de Krim door Rusland. Ook strijdt Dadin voor de rechten van homo's.²¹

De omstreden demonstratiewet in Rusland bepaalt dat voor iedere publieke bijeenkomst ten minste drie dagen van tevoren toestemming moet worden gevraagd. Zonder toestemming wordt een openbare bijeenkomst automatisch

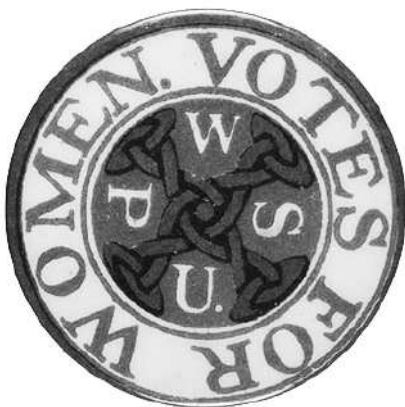
2a Christabel Pankhurst, rechts, dochter van Emmeline Pankhurst en mede-oprichter van de WSPU, met Annie Kenney, een leidende figuur in de beweging. Het paar wordt afgebeeld kort na hun arrestatie in 1905 toen ze een aantal dagen werden opgesloten voor de mishandeling Sir Edward Gray tijdens een rally in Manchester. Met dit incident wordt een nieuwe fase gecrediteerd, één met meer militante tactieken. | AP

2b De Britse suffragette Emmeline Pankhurst zei ooit: 'The condition of our sex is so deplorable that it is our duty to break the law in order to call attention to the reasons why we do.' | Fotoarchief van The New York Times, publiek domein.

2c The Representation of the People Act op 6 februari 1918 gaf het Britse parlement stemrecht aan vrijwel alle mannen en de eerste vrouwen. | U.K. Parliamentary Archives

2d Een ronde button in de suffragette kleuren: paars, wit en groen. Het ontwerp heeft een groen midden met 'WSPU' en een paarse rand met de slogan 'Votes for Women'. Deze button werd uitgegeven door de Women's Social and Political Union om de suffragette-boodschap te promoten en fondsen te werven voor de campagne 'war chest'. | Museum of London

2e Emmeline Pankhurst spreekt een menigte toe | AP

2f Ildar Dadin bij zijn eenmansactie in Moskou, 2014. De poster luidt: 'Poetin is de ondergang van Rusland.' | Afbeelding van Facebook.

2g Ildar Dadin als politiek gevangenen. | Grani.ruv

illegaal verklaard. Geen toestemming is nodig voor één persoons demonstraties. Wel kunnen deze demonstranten boetes krijgen voor andere overtredingen van de demonstratiewet. Het is strafbaar als iemand in 180 dagen twee keer is beboet met demonstreren.²² Ondanks dat Dadin in zijn eentje protesteerde werd hij toch opgepakt en werd tot tweeënhalf jaar gevangenisstraf veroordeeld.

Er is beperkte vrijheid van meningsuiting in Rusland. Het risico om opgepakt te worden en in een van de strafkampen terecht te komen is in Rusland vele malen hoger. Dit overkwam ook Ildar, hij wist een brief uit de gevangenis te smokkelen naar zijn vrouw. Hierin beschreef hij de afschuwelijke toestanden in het werk-kamp en de martelingen die hij onderging (2g). Door alle media aandacht en aanklachten is het vonnis van Ildar teruggedraaid, en is hij vrijgelaten.

Het vergt veel wilskracht en doorzettings-vermogen om te demonstreren in een land waar dit eigenlijk niet mogelijk is. We hebben mensen zoals Ildar nodig om ons te laten inzien hoe goed wij het hier hebben en dat we niet worden opgepakt als we demonstreren voor onze vrijheid.

17 Adamson, G. (2017, 4 december). Banners Unfurled. Geraadpleegd op 4 januari 2019, van <https://www.disegnodaily.com/article/banners-unfurled>

18 Haslam, S. (2018, 16 maart). Protest Banners: Women's Suffrage. Geraadpleegd op 4 januari 2019, van https://www.open.edu/openlearn/society-politics-law/politics/protest-banners-womens-suffrage?in_menu=721593

19 Emmeline Pankhurst en de suffragettebeweging. (2017, 30 augustus). Geraadpleegd op 8 september 2018, van <https://isgeschiedenis.nl/node/17018>

20 Cochrane, K. (2017, 25 november). Nine inspiring lessons the suffragettes can teach feminists today. Geraadpleegd op 5 januari 2019, van <https://www.theguardian.com/world/2013/may/29/nine-lessons-suffragettes-feminists>

21 Bolle, J. (2017, 22 februari). Veroordeling Russische activist Dadin teruggedraaid. Geraadpleegd op 5 januari 2019, van <https://www.nrc.nl/nieuws/2017/02/22/veroordeeling-russische-activist-dadin-teruggedraaid-a1547131>

22 Amnesty International: samen strijden we voor mensenrechten. (z.d.). Geraadpleegd op 21 december 2018, van <https://www.amnesty.nl/>

3. PAMFLET

Het pamflet is de eerste geschreven vorm van protest. Een pamflet is actueel, vluchtig, helder en makkelijk te verspreiden. Dit kan je anoniem doen, of je kan ervoor kiezen het te ondertekennen. Je kunt de pamfletten verspreiden in de publieke ruimte of via sociale platformen. Een pamflet informeert de lezer over actuele gebeurtenissen en probeert vaak te overtuigen. De inhoud is erg belangrijk. Het moeten geen lange ingewikkelde verhalen zijn met lastige typografie, maar heldere standpunten van een overtuigend karakter. En tenslotte is de kostenfactor erg laag.

6. BLOEM

Alles dat in je opkomt kan je gebruiken en naar je hand zetten voor een vorm van protest. Bloemen hebben vaak een symbolische waarde en kunnen zo een dubbele boodschap met zich mee brengen. In principe zou elk voorwerp het boegbeeld kunnen worden van jouw strijd. Soms is je strijd niet in woorden uit te drukken en moet er een voorwerp aan te pas komen. Deze symbolen kunnen uitgroeien tot een sterk beeld van een hele protestbeweging die vaak alleen voor de goede verstaander herkend wordt.

8. HUMOR

Met ludieke acties houd je de strijd luchtig. Humor is een grote tegenhanger van geweld. Humor kan relativeren. De orde van de dag wordt even opgeheven, iedereen is gelijk en de verschillen in rang en stand verdwijnen. Onzinnigheid overheerst, regels en gedragscodes gelden voor een bepaalde tijd even niet. Zo kan iedereen in de openbare ruimte op een ludieke manier kritiek leveren op machthebbers, d.m.v. spot, satire en karikaturen.

7. GONE WRONG

Je moet je afvragen of geweld de manier is waarop je de strijd wil voeren. Zodra geweld bij de actie te pas komt, is dat een tipping point in je strijd. Realiseer je dat als de woede radicaliseert en je gebruik maakt van geweld het niet meer in het bovengenoemde rijtje past. Je moet je problemen op een heldere manier blijven observeren, zonder daarin door te schieten. Dat kan soms moeilijk zijn. Het vergt rust, veel geduld, en vooral moed.

1. BUTTON

Een button is een communicatie tool, perfect voor het overbrengen van een standpunt. De button is het kleinste canvas om je punt van man tot man over te brengen. Een button kan het wapen van de onderdrukking zijn of een stille vorm van passieve weerstand tegen machtsstructuren. Door de button ergens op te spelden, kun je zo een tegenkracht ondersteunen. Dit kan achteraf na een grote demonstratie, of van tevoren om mensen bewuster te maken van de actie. Het kan een pakkende slogan zijn of een afbeelding die door mensen vluchtig wordt gezien. Zij kunnen de boodschap vervolgens oppakken en zelf de boodschap overbrengen of erover nadenken.

8 MANIEREN OM TEGENKRACHTEN IN DADEN OM TE ZETTEN

2. BORD

Door jezelf groter te maken met het bord trek je meer aandacht en heb je meer kans dat je standpunt wordt opgepakt of gezien door anderen. Op de plek waar de verandering kan plaats vinden of tijdens een demonstratie kan je het bord het beste laten zien. Het standpunt of de slogan moet goed gelezen kunnen worden, dus de tekst moet groot op het bord geschreven zijn. Een hoog contrast van kleur helpt mee aan de leesbaarheid van het bord. Doordat je het bord bij je draagt, geef je het standpunt een gezicht. Bij een protest met een bord moet je fysiek aanwezig zijn, het vergt dus moed om daarmee de straat op te gaan.

CONCLUSIE LITERATUURLIJST

4. GEBAAR

Soms is tegenkracht niet in woorden uit te drukken en leent een gebaar zich daar beter voor. Een gebaar is ook iets dat snel kan worden opgepakt en door andere uitgevoerd kan worden. Voor deze vorm van tegenkracht heb je alleen jezelf als canvas nodig. Jijzelf bent het hele gebaar, bewust of onbewust. Het is de meest fysieke vorm van tegenkracht en ook de meest intense vorm.

5. SOCIALE MEDIA

Sociale media is een verzamelnaam voor alle internet-toepassingen waarmee het mogelijk is om informatie met elkaar te delen. Informatie in de vorm van tekst, geluid en beeld. Met sociale media komt een nieuwe cultuur van hedendaagse protestbewegingen op. Het is een nieuw politiek platform voor activisten. Hiermee kan je nieuwe virtuele gemeenschappen vormen en kun je verschillende groepen samenbrengen en een groter publiek bereiken in je strijd tegen machtsstructuren. Actie voeren hoeft dus niet alleen maar fysiek te zijn. Als je je veiliger voelt achter een scherm of met verschillende vormen van sociale media, kan je je strijd alsnog uitvoeren.

8 MANIEREN OM TEGENKRACHTEN IN DADEN OM TE ZETTEN

BUTTON

Een button is een communicatie tool, perfect voor het overbrengen van een standpunt. De button is het kleinste canvas om je punt van man tot man over te brengen. Een button kan het wapen van de onderdrukking zijn of een stille vorm van passieve weerstand tegen machtsstructuren. Door de button ergens op te spelden, kun je zo een tegenkracht ondersteunen. Dit kan achteraf na een grote demonstratie, of van tevoren om mensen bewuster te maken van de actie. Het kan een pakkende slogan zijn of een afbeelding die door mensen vluchtig wordt gezien. Zij kunnen de boodschap vervolgens oppakken en zelf de boodschap overbrengen of erover nadenken.

SIGN

Door jezelf groter te maken met het bord trek je meer aandacht en heb je meer kans dat je standpunt wordt opgepakt of gezien door anderen. Op de plek waar de verandering kan plaats vinden of tijdens een demonstratie kan je het bord het beste laten zien. Het standpunt of de slogan moet goed gelezen kunnen worden, dus de tekst moet groot op het bord geschreven zijn. Een hoog contrast van kleur helpt mee aan de leesbaarheid van het bord. Doordat je het bord bij je draagt, geef je het standpunt een gezicht. Bij een protest met een bord moet je fysiek aanwezig zijn, het vergt dus moed om daarmee de straat op te gaan.

PAMFLET

Het pamflet is de eerste geschreven vorm van protest. Een pamflet is actueel, vluchtig, helder en makkelijk te verspreiden. Dit kan je anoniem doen, of je kan ervoor kiezen het te ondertekenen. Je kunt de pamfletten verspreiden in de publieke ruimte of via sociale platformen. Een pamflet informeert de lezer over actuele gebeurtenissen en probeert vaak te overtuigen. De inhoud is erg belangrijk. Het moeten geen lange ingewikkelde verhalen zijn met lastige typografie, maar heldere standpunten van een overtuigend karakter. En tenslotte is de kostenfactor erg laag.

GEBAAR

Soms is tegenkracht niet in woorden uit te drukken en leent een gebaar zich daar beter voor. Een gebaar is ook iets dat snel kan worden opgepakt en door andere uitgevoerd kan worden. Voor deze vorm van tegenkracht heb je alleen jezelf als canvas nodig. Jijzelf bent het hele gebaar, bewust of onbewust. Het is de meest fysieke vorm van tegenkracht en ook de meest intense vorm.

SOCIALE MEDIA

Sociale media is een verzamelnaam voor alle internet-toepassingen waarmee het mogelijk is om informatie met elkaar te delen. Informatie in de vorm van tekst, geluid en beeld.¹ Met sociale media komt een nieuwe cultuur van hedendaagse protestbewegingen op. Het is een nieuw politiek platform voor activisten. Hiermee kan je nieuwe virtuele gemeenschappen vormen en kun je verschillende groepen samenbrengen en een groter

publiek bereiken in je strijd tegen machtsstructuren. Actie voeren hoeft dus niet alleen maar fysiek te zijn. Als je je veiliger voelt achter een scherm of met verschillende vormen van sociale media, kan je je strijd alsnog uitvoeren.

BLOEM

Alles dat in je opkomt kan je gebruiken en naar je hand zetten voor een vorm van protest. Bloemen hebben vaak een symbolische waarde en kunnen zo een dubbele boodschap met zich mee brengen. In principe zou elk voorwerp het boegbeeld kunnen worden van jouw strijd. Soms is je strijd niet in woorden uit te drukken en moet er een voorwerp aan te pas komen. Deze symbolen kunnen uitgroeien tot een sterk beeld van een hele protestbeweging die vaak alleen voor de goede verstaander herkend wordt.

GONE WRONG

Je moet je afvragen of geweld de manier is waarop je de strijd wil voeren. Zodra geweld bij de actie te pas komt, is dat een tipping point in je strijd. Realiseer je dat als de woede radicaliseert en je gebruik maakt van geweld het niet meer in het bovengenoemde rijtje past. Je moet je problemen op een heldere manier blijven observeren, zonder daarin door te schieten. Dat kan soms moeilijk zijn. Het vergt rust, veel geduld, en vooral moed.²

HUMOR

Met ludieke acties houd je de strijd luchtig. Humor is een grote tegenhanger van geweld. Humor kan relativiseren. De orde van de dag wordt even opgeheven, iedereen is gelijk en de verschillen in rang en stand verdwijnen. Onzinnigheid overheerst, regels en gedragscodes gelden voor een bepaalde tijd even niet. Zo kan iedereen in de openbare ruimte op een ludieke manier kritiek leveren op machthebbers, d.m.v. spot, satire en karikaturen.³

1 Social-media kennisplatform voor social media. (z.d.). Social Media - Kennisplatform met informatie over social media, social marketing en social internet-strategie. Geraadpleegd op 4 januari 2019, van <http://www.social-media.nl/>

2 Boers, M. (2016). De Internet Gids | Zo kan het dus gebeuren. Geraadpleegd op 21 december 2018, van <https://de-internet-gids.nl/2016/no6/zo-kan-het-gebeuren>

3 Demeester, A. (2012, 15 mei). Humor als strijdmiddel. Geraadpleegd op 21 december 2018, van <https://www.groene.nl/artikel/humor-als-strijdmiddel>